

© Consiliul Europei/Curtea Europeană a Drepturilor Omului, 2012. Prezenta traducere a fost efectuată cu sprijinul Fondului Fiduciar pentru Drepturile Omului al Consiliului Europei (www.coe.int/humanrightstrustfund). Această traducere nu obligă Curtea. Pentru mai multe informații, a se vedea indicația cu privire la drepturile de autor de la sfârșitul acestui document.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court. For further information see the full copyright indication at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour. Pour plus de renseignements veuillez lire l'indication de copyright/droits d'auteur à la fin du présent document.

Nota de jurisprudență nr. 153

Iunie 2012

Kurić și alții împotriva Sloveniei [MC] - 26828/06

Hotărâre 26.6.2012 [MC]

Articolul 8

Articolul 8-1

Respectarea vieții de familie

Respectarea vieții private

Lipsa de reglementare a dreptului de reședință a persoanelor care au fost “șterse” din registrul persoanelor cu reședință permanentă după declararea independenței Sloveniei: *încălcare*

Articolul 46

Hotărâre pilot

Măsuri generale

Statul pârât trebuie să prevadă un sistem de despăgubire care să ofere o reparație adecvată persoanelor “șterse”

În fapt – Cei opt reclamânți au fost cetățeni ai fostei Iugoslavii și a uneia dintre republicile constituente, alta decât Slovenia. Au primit drept de ședere permanentă în Slovenia, dar după declararea independenței, fie nu au cerut, fie li s-a refuzat acordarea cetățeniei slovene. Pe data de 26 februarie 1992, în urma adoptării noii Legi privind Străinii, numele lor au fost șterse din Registrul Rezidenților Permanenți și au devenit străini fără viză de ședere. Alte aproximativ 25.000 de persoane sunt în aceeași situație. Potrivit susținerilor reclamanților, nici unul dintre ei nu a fost anunțat vreodată despre decizia de a-i șterge din registru și au descoperit că deveniseră străini

atunci când au încercat să-și înnoiască documentele de identitate. Înlăturarea numelor lor din registru a avut consecințe negative grave: unii dintre reclamanți au devenit apatrizi, alții au fost evacuați din apartamentele pe care le ocupau, nu au putut munci sau călători, și-au pierdut averile și au trăit timp de mai mulți ani în adăposturi și parcuri. Alții au fost arestați sau deportați. În 1999, Curtea Constituțională a declarat neconstituționale anumite prevederi din Legea privind Străinii, ca și “ștergerea” automată din registru, după ce a constatat că, în conformitate cu legea în cauză, cetățenii din fosta Iugoslavie se aflau într-o poziție dezavantajată față de alți străini care locuiseră în Slovenia înainte de independență, deoarece nicio lege nu prevedea transformarea acestora din urmă în străini. După pronunțarea deciziei Curții Constituționale, a fost adoptată o nouă lege care reglementa situația celor ale căror nume fuseseră “șterse”. Printr-o decizie din 2003, Curtea Constituțională a declarat neconstituționale anumite prevederi ale noii legi, în special, deoarece legea nu acorda retroactiv permis de ședere persoanelor ale căror nume fuseseră “șterse” și nu reglementa situația persoanelor deja deportate.

Într-o hotărâre din 13 iulie 2010, o Cameră a Curții a constatat în unanimitate că a avut loc o încălcare a articolelor 8 și 13 (a se vedea Nota de jurisprudență nr. 132).

În drept

Articolul 34 (*calitatea de victimă*): Deciziile sau măsurile favorabile reclamanților nu sunt, în principiu, suficiente pentru a-i priva de calitatea de “victimă”. În cauze care privesc deportarea sau extrădarea străinilor, reglementarea ulterioară a statutului său sau faptul că nu mai este amenințat cu deportarea sau extrădarea sunt, în principiu, suficiente. Totuși, calitatea de victimă a reclamantului ar putea depinde și de cumantumul despăgubirii acordate la nivel intern, dacă e cazul, sau cel puțin de posibilitatea de a solicita și de a obține despăgubiri pentru prejudiciul suferit. Una dintre trăsăturile cauzei de față este preocuparea generală în ceea ce privește drepturile omului creată de această “ștergere”. Mai mult, situația a durat aproape douăzeci de ani. Recunoașterea încălcărilor drepturilor omului și emiterea de vize de ședere unui număr de șase dintre reclamanți nu constituie o reparație “adecvată” și “suficientă”, având în vedere durata foarte mare de incertitudine legală și insecuritate în care au trăit și gravitatea consecințelor acestei “ștergeri”. În plus, niciuna dintre cererile lor de despăgubiri nu a fost admisă. Perspectivele lor de a primi despăgubiri apar, pentru moment, ca fiind prea slabe pentru a fi relevante. Așadar, reclamanții cărora li s-a emis o viză de ședere se pot considera în continuare “victime” ale încălcărilor pretinse.

Concluzie: păstrarea calității de victimă (în unanimitate).

Articolul 8: “Ștergerea” și consecințele negative ale acesteia asupra reclamanților, care continuă și astăzi, reprezintă o ingerință în dreptul lor la respectarea vieții private și de familie. “Ștergerea” numelor reclamanților din registru, și a altor 25.000 de alți cetățeni ai fostei Iugoslavii, a fost urmarea combinată a două prevederi din legislația cu privire la independența statului. Cele două texte legale erau accesibile oricărei persoane interesate. Totuși, reclamanții nu s-ar fi putut aștepta în mod rezonabil că statutul lor de străini ar fi făcut șederea lor în Slovenia ilegală și ar fi determinat o asemenea măsură drastică și anume, “ștergerea” numelor lor din registru. Mai mult, “ștergerea” a fost efectuată în mod automat și fără notificare prealabilă și reclamanții nu au avut posibilitatea de a o contesta în fața autorităților competente sau de a da

explicații cu privire la neîndeplinirea condițiilor de a primi cetățenie slovenă. În plus, Curtea Constituțională a statuat că transferul numelor reclamanților din Registrul Rezidenților Permanenți în Registrul Străinilor fără Drept de Ședere nu avea bază legală. În ultimul rând, exista un vid legislativ la momentul respectiv, deoarece nu exista nicio procedură prin care reclamanții ar fi putut cere acordarea unei vize de ședere permanentă. Legislația relevantă și practica administrativă nu îndeplineau, deci, standardele de previzibilitate și accesibilitate. Aparent, Legea privind Starea Civilă a fost adoptată pentru a reglementa situația celor “șterși”. Totuși, Curtea Constituțională a constatat neconstituționalitatea unora dintre prevederile acestei legi, decizie care a venit după șapte ani, și prin care se impunea luarea unor măsuri generale. Prin urmare, cel puțin până în 2010, legea națională nu reglementa în mod clar consecințele “ștergerii” și șederea pe teritoriul național a celor care au fost supuși acestei măsuri. Așadar, reclamanții nu doar că nu au putut prevedea luarea măsurii de care se plâng, dar nici consecințele asupra vieții lor private și de familie. Ingerința în cauză nu a fost, deci, conformă cu legea.

Totuși, având în vedere circumstanțele speciale ale cauzei de față, Curtea a considerat necesar să examineze și dacă ingerința respectivă urmărea un scop legitim și dacă a fost proporțională. Scopul legislației cu privire la independență și măsurile luate în privința reclamanților nu pot fi dissociate de contextul mai larg al dizolvării fostei Iugoslavii, independența Sloveniei din 1991 și stabilirea unei democrații politice efective, care a determinat crearea unui “corp de cetățeni sloveni” în vederea organizării de alegeri parlamentare. Autoritățile au încercat să creeze un “corp de cetățeni sloveni” și să protejeze astfel interesele de securitate națională ale țării, un scop legitim în sensul articolului 8 § 2 din convenție. Totuși, în legătură cu proporționalitatea măsurii care face obiectul prezentei cauze, vidul legislativ existent a privat reclamanții de statutul lor legal, care le oferise anterior accesul la o serie de drepturi. Un străin cu drept de ședere într-o anumită țară ar putea dori să continue să trăiască în țara respectivă, fără a obține, în mod necesar, cetățenia. Totuși, legislativul sloven nu a emis legi care să permită cetățenilor celorlalte republici din fosta Iugoslavie să-și regularizeze situația, dacă ar fi ales să se stabilească în Slovenia fără a cere cetățenia slovenă. Asemenea prevederi nu ar fi afectat scopul legitim urmărit. Așadar, măsurile de care se plâng reclamanții nu au fost în concordanță cu legea și nici necesare într-o societate democratică pentru atingerea scopului legitim al protecției securității naționale.

Concluzie: încălcare (în unanimitate).

Articolul 14 combinat cu articolul 8: A existat o diferență de tratament între două grupuri – cetățeni “adevărați” sloveni și cetățeni ai altor foste republici Iugoslave – care erau în situații similare în ceea ce privește reședința. Această diferență de tratament, bazată pe naționalitate, a reprezentat o sarcină excesivă și disproporționată asupra cetățenilor fostei Iugoslavii.

Concluzie: încălcare (în unanimitate).

Curtea a constatat și o încălcare a articolului 13 combinat cu articolul 8.

Articolul 46: În lipsa unei practici interne bine stabilite, ar fi prematur la acest stadiu să se evalueze dacă reformele și diferitele măsuri luate de Guvern au reușit să atingă un rezultat satisfăcător în ceea ce privește reglementarea statutului celor “șterși”. În

orice caz, cei “șterși” nu au drept la despăgubire pentru încălcarea drepturilor lor fundamentale. Mai mult, evaluarea situației de care se plâng se extinde dincolo de interesele reclamanților și impun ca această cauză să fie examinată și din perspectiva măsurilor generale care trebuie luate și în interesul celorlalte persoane potențial afectate. Această cauză este, așadar, potrivită pentru adoptarea unei hotărâri pilot. Până în prezent, au fost introduse în fața Curții doar câteva cereri de către persoanele ale căror nume a fost “șters”, însă numărul lor poate crește considerabil, în contextul unor încălcări similare sistemice și structurale. Guvernul pârât trebuie, așadar, în termen de un an, să înființeze un sistem de despăgubire *ad hoc*. Examinarea celorlalte cereri similare va fi amânată până la adoptarea măsurilor respective.

Articolul 41: suma de 20.000 EUR acordată cu titlu de despăgubiri morale fiecăruia dintre cei șase reclamanți ale căror cereri au fost declarate admisibile; acordarea daunelor materiale a fost rezervată.

Apăsați aici pentru [Notele de informare referitoare la jurisprudență](#)

© Consiliul Europei/Curtea Europeană a Drepturilor Omului, 2012.

Limbile oficiale ale Curții Europene a Drepturilor Omului sunt engleza și franceza. Această traducere a fost efectuată cu sprijinul Fondului Fiduciar pentru Drepturile Omului al Consiliului Europei (www.coe.int/humanrightstrustfund). Ea nu obligă Curtea, care, de altfel, nu își asumă nicio responsabilitate pentru calitatea acesteia. Ea poate fi descărcată din baza de date a jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului HUDOC (<http://hudoc.echr.coe.int>) sau din orice altă bază de date căreia HUDOC i-a transmis acest document. Traducerea poate fi reprodusă în scopuri necomerciale cu condiția ca titlul cauzei să fie citat în întregime împreună cu indicația de mai sus privind drepturile de autor și referința la Fondul Fiduciar pentru Drepturile Omului al Consiliului Europei. Orice persoană care intenționează să utilizeze fragmente din prezenta traducere în scopuri comerciale este rugată să contacteze adresa următoare: publishing@echr.coe.int.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012.

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court, nor does the Court take any responsibility for the quality thereof. It may be downloaded from the HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.coe.int>) or from any other database with which the Court has shared it. It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full title of the case is cited, together with the above copyright indication and reference to the Human Rights Trust Fund. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact publishing@echr.coe.int.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012.

Les langues officielles de la Cour européenne des droits de l'homme sont le français et l'anglais. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme (<http://hudoc.echr.coe.int>), ou de toute autre base de données à laquelle HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus ainsi que de la référence au Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme. Toute personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante : publishing@echr.coe.int.

